

מועצת רשות נחל הירקון

ישיבה מס' 43

כח' כסלו תשע"ד, 1.12.2013

מוצא האגנים הירוקים לאפיק נחל קנה

צב רך ודגים בנחל קנה
צילומים – יונתן רז

תוכן עניינים

3	הזמנה לישיבת מועצה מס' 43
5	פרוטוקול ישיבת מועצה מס' 42
10	"גאולת הירקון" – יישום החלטת הממשלה
12	דיווחים ונושאים לדיון
19	תקציב 2014

הדו"ח הוכן על ידי צוות רשות נחל הירקון

הזמנה לישיבת מועצה מס' 43

כ"ו חשון תשע"ד, 30/10/13

לכבוד:

- ראש העיר תל-אביב-יפו ויו"ר מועצת רשות נחל הירקון	מר רון חולדאי
- יו"ר הנהלת רשות הנחל	מר חזי צאיג
- ראש העיר הוד השרון	מר חי אדיב
- ראש העיר פתח-תקוה	מר איציק ברורמן
- ראש העיר רמת-גן	מר ישראל זינגר
- ראש מועצה אזורית דרום השרון	דר' מוטי דלג'ו
- ראש עיריית בני-ברק	הרב חנוך זייברט
- מ"מ ראש העיר רמת השרון	גב' שירה אבין
- ראש צוות אזורי מחוז תל-אביב, משרד הפנים	גב' גל קארו
- סגנית מנהל אגף שימור קרקע וניקוז, משרד החקלאות	גב' נטע פיינשטיין
- סגן מנהל אגף תכנון, מנהל מקרקעי ישראל	מר רפי אלמליח
- מהנדס מרחב מרכז, מקורות	אינג' קרלוס פרסיה
- מנכ"ל איגוד ערים דן לביוב ואיכות הסביבה	אינג' מרק אוקון
- סגן מנהל מרחב מרכז, קק"ל	אדר' יחיאל כהן
- מנכ"ל רשות ניקוז ירקון	מר זאב לנדאו
- מנהל אגף סביבה, רשות הטבע והגנים	מר ניסים קשת
- סגן מנהל אגף כלכלה, החברה הממשלתית לתיירות (חמ"ת)	מר אריק קודלר
- מנכ"ל חברת גני יהושע	מר חיים רונן
- מנהל הרשות לאיכות הסביבה, עיריית תל-אביב-יפו	מר משה בלסנהיים
- אחראי תחום התשתיות ומבני ציבור, עיריית הוד השרון	מר דוד ואטמאכר
- מנהל האגף לאיכות הסביבה, עיריית פתח-תקווה	מר אהוד שטיין
- חבר מועצת הנהלת העיר, עיריית רמת גן	מר שמואל לרמן
- מנהל אגף תשתיות ופיתוח עיריית בני ברק	מר חנוך זיידמן
- מהנדס העיר, עיריית רמת השרון	אינג' ולדימיר לזין

מוזמנים:

- מנהל מחוז תל-אביב, משרד להגנת הסביבה	מר ברוך ובר
- מרכז בכיר למים ושפכים, מחוז מרכז במשרד להגנת הסביבה	מר רונן זהבי
- סגן מהנדס עיריית רמת-גן	מר שאול לניאדו

מר דרור בן יואב	- יועץ עיריית הוד השרון
מר גידי מזור	- מנהל מחוז מרכז, המשרד להגנת הסביבה
מר אלון רוטשילד	- רכז תחום המגוון הביולוגי, החברה להגנת הטבע
מר מוחמד נאטור	- לשכת התכנון מחוז מרכז, משרד הפנים
מר יוסי גורודנסקי	- רואה חשבון, רשות נחל הירקון
פרופ' ראובן לסטר	- עו"ד, יועץ משפטי, רשות נחל הירקון
מר אריה מוריק	- מבקר פנים, רשות נחל הירקון
מר יונתן רז	- אקולוג, רשות הנחל
מר פיליפ רובינזפט	- פקח, רשות הנחל

נכבדי,

הנדון: ישיבת מועצת רשות נחל הירקון מס' 43

הנך מוזמן/ת לישיבת מועצת רשות נחל הירקון, **שתתקיים ביום ראשון, כ"ח בכסלו תשע"ד**

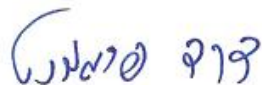
1.12.2013, בשעה 16:00

הישיבה תתקיים בעיריית תל-אביב-יפו, אולם הנהלת העיר קומה 12.

סדר יום:

1. אישור פרוטוקול ישיבה 42
2. דיווחים
3. חוק העזר לשיט – מהו ההיקף הרצוי
4. עדכון תכנית האב ותכנית המים
5. תקציב 2014

בברכה,

דוד פרגמנט

מנהל הרשות

פרוטוקול ישיבת מועצה מס' 42

שהתקיימה בתאריך 7.5.2013

משתתפים:

- ראש העיר תל-אביב-יפו ויו"ר מועצת רשות נחל הירקון	מר רון חולדאי
- סגן מנהל אגף כלכלה, החברה הממשלתית לתיירות (חמ"ת)	מר אריק קודלר
- מנהל הרשות לאיכות הסביבה, עיריית תל-אביב-יפו	מר משה בלסנהיים
- סגנית מנהל אגף שימור קרקע וניקוז, משרד החקלאות	גב' נטע פינשטיין
- אחראי תחום התשתיות ומבני ציבור - עיריית הוד השרון	מר דוד ואטמאכר
- מנהל אגף תשתיות ופיתוח עיריית בני ברק	מר חנוך זיידמן
- מהנדס מרחב מרכז, מקורות	אינג' קרלוס פרסיה
- חבר מועצת הנהלת העיר, עיריית רמת גן	מר רועי ברזילי
- סגן מהנדס עיריית רמת-גן	מר שאול לניאדו
- מהנדסת העיר, עיריית הוד השרון	גב' עליזה זיידלר גרנות
- עוזר ראש העיר, תל-אביב יפו	מר מאור בנימיני
- יועץ עיריית הוד השרון	מר דרור בן יואב
- רכז שמירת טבע אזור המכרז, החברה להגנת הטבע	מר אלון רוטשילד
- רואה חשבון, רשות נחל הירקון	מר יוסי גורודנסקי
- עו"ד, יועץ משפטי, רשות נחל הירקון	פרופ' ראובן לסטר
- מבקר פנים, רשות נחל הירקון	מר אריה מוריק
- מנכ"ל רשות נחל הירקון	מר דוד פרגמנט
- פקח, רשות נחל הירקון	מר פיליפ רובינזפט
- אקולוג, רשות הנחל	מר יונתן רז
- מזכירת הנהלת הרשות	גב' אטדגי ליליאן

נעדרו:

- יו"ר הנהלת רשות הנחל	מר חזי צאיג
- ראש העיר הוד השרון	מר חי אדיב
- ראש העיר פתח-תקוה	מר יצחק אחיון
- ראש העיר רמת-גן	מר צבי בר
- ראש מועצה אזורית דרום השרון	דר' מוטי דלג'ו
- ראש עיריית בני-ברק	הרב אברהם רובינשטיין
- ראש העיר רמת השרון	מר יצחק רוכברגר
- ראש צוות אזורי מחוז תל-אביב, משרד הפנים	גב' גל קארו
- סגן מנהל אגף תכנון, מנהל מקרקעי ישראל	מר רפי אלמליח
- מהנדס העיר, עיריית רמת השרון	אינג' ולדימיר לוין
- מנכ"ל רשות ניקוז ירקון	מר זאב לנדאו

מר מרק אוקון	- מנכ"ל איגוד ערים דן לביוב ואיכות הסביבה
מר אריה מרקמן	- נציג ציבור
מר פדילה ראיד	- נציג ציבור
מר גידי מזור	- מנהל מחוז מרכז, המשרד להגנת הסביבה
מר ברוך ובר	- מנהל מחוז תל-אביב, משרד להגנת הסביבה
מר רונן זהבי	- מרכז בכיר למים ושפכים, מחוז מרכז במשרד להגנת הסביבה
מר ליאור רגב	- ראש צוות צפון, לשכת התכנון מחוז מרכז, משרד הפנים
אדר' יחיאל כהן	- סגן מנהל מרחב מרכז, קק"ל
מר חיים רונן	- מנכ"ל חברת גני יהושע
מר ניסים קשת	- מנהל אגף סביבה, רשות הטבע והגנים
מר אהוד שטיין	- מנהל האגף לאיכות הסביבה, עיריית פתח-תקווה

פתיחת הישיבה

רון חולדאי – מברך את המשתתפים ואת חברי המועצה החדשים.

1. אישור פרוטוקול ישיבה מס' 41

1.1. הפרוטוקול מאושר.

2. דיווחים

דוד פרגמנט -

גאולת הירקון – תחנת השאיבה לסחרור בקטע הנקי נמצא בסוף הביצוע, המערכת מוכנה לקליטת מים ותהיה מוכנה להפעלה תוך חודשיים. לגבי מפעל ההשבה - מזמין את קרלוס לעדכן.

קרלוס פרסיה -

בדקנו במסגרת פיילוט כמה טכנולוגיות מתקדמות לטיפול במי הנחל במסגרת מתקן הטיפול שיוקם ביער בראשית. לקראת ינואר 2014 נצא למכרז. במקביל אנו עדיין מסדירים את האישורים לרכיבים השונים של המפעל ובכוונתנו להתגבר על כל הנושאים עד לינואר הקרוב. מאגר אייל – שלב ב' של הפרויקט יצא לדרך למרות ההתנגדות של קיבוץ אייל, עד סוף 2014 תהיה תב"ע מאושרת.

רון חולדאי – פונה לקרלוס בנושא השבת המים "האם יש משהו שאני יכול לסייע לקידום התהליך?"

קרלוס פרסיה – עדין אין הסכמות עם קבוץ אייל, בגלל נושא המקרקעין.

דרור בן יואב - כלומר שהפתרון יצמא בעזרת ממ"י ותהליך של חילופי קרקעות.

רון חולדאי –אטפל מול מנכ"ל ממ"י בנצי ליברמן בנושא.

דוד פרגמנט – (ממשיך בדיווחים על פי הדוח שהועבר לחברי המועצה)

רון חולדאי – פונה לדוד – מבקש שתדאג לכך שמי שלא העביר את תכנית האב לניקוז, יעשה זאת.

דוד פרגמנט – תוכנית אב לירקון- רשות ניקוז ירקון מכינה תוכנית אב לירקון ומתמקדת בנושא

המסילה הרביעית של הרכבת. מנכ"ל הרשות, זאב לנדאו, ביקש ממני לעמוד בראש הועדה

ההידרולוגית כדי לקדם את השלב הזה של הכנת התכנית.

אלון רוטשילד – זו שאלה רגישה האם יש אפשרות לערב את החלה"ט?

דוד פרגמנט – לדעתי המעורבות הינה במסגרת צוות ההיגוי. אעביר את המסר לזאב לנדאו.

חנור זיידמן - האם סעיף 5 מדבר על הכול? נושא הקירות הינו רגיש מאוד.

דוד פרגמנט – זה בהתייעצות איתכם.

שיטפונות ינואר 2013 - בינואר 2013 היה שיטפון גדול שלא ראינו כמותו מאז 3-2-1991. היו נזקים, בעיקר עצים שנפלו לנחל ובגדות, שקיעת סחף ופסולת רבה שהגיעה מהאגן. היו מספר מקומות שבהם ניזוקו דרכים ולשמחתנו לא היו נזקים לגדות בקטע המלוח. להזכירכם, השקענו רבות בייצוב ועיצוב הגדות וזה היה מבחן משמעותי לכושר העמידה שלהם. אירועים חריגים – יש שיפור ניכור גם בצמצום מספר האירועים אולם בעיקר במהירות התגובה של תאגידי המים בטיפול בתקלות.

אירוע שריפה במפעל באזור תעשייה סגולה – במהלך פעולות הכיבוי זרמו לנחל שילה כמויות גדולות של קצף. לא ראינו פגיעה בנחל למעט בהיבט האסתטי, שחשיבותו הולכת ועולה. מתוכננת פגישה במשרד להגנת הסביבה במטרה לגבש דרכי פעולה למנוע מפגעים מסוג זה. מט"ש דרום שרון מזרחי – המט"ש תוכנן להוציא קולחים שניוניים (-) לכמות שפכים של 6,000 מ"ק. היום מגיעים אליו מעל לכפול הכמות, איכות הקולחים ירודה ביותר ובחודשים אוקטובר – מרץ, פחות או יותר, זורמת כל הכמות לנחל קנה ולירקון תוך גרימת זיהום משמעותי. לקראת האביב אנחנו שואבים חלק מהקולחים מאפיק נחל קנה למט"ש כפר סבא/הוד השרון והשנה החברה הכלכלית מוכנה להשתתף בעלויות של פעולה זו. הפתרון הנכון הוא שדרוג המט"ש והקמת מאגרים לקליטת כל הקולחים.

חנור זיידמן - האם אפשר להוציא צו סגירה?

דרור בן יואב – רק דרך השר ניתן לקבל הלוואות, למשל עיריית הוד השרון ועיריית כ"ס קיבלו כ- 60 מליון ₪ לשדרוג המט"ש.

רון חולדאי - אבדוק אם ניתן לסייע מול ראש מועצת דרום השרון ועם שר התשתיות.

3. דוחות כספיים לשנת 2012

יוסי גורודנסקי -

- חוות דעת על הדוחות הכספיים "חלקה". הדוחות הכספיים הובאו בפני הנהלת הרשות ואושרו על ידה.
- פרויקט מחקר איחוד אירופאי – הנתונים מוצגים באופן מצטבר מתחילת הפרויקט.
- פרויקט גאולת הירקון – הנתונים מוצגים באופן מצטבר מתחילת הפרויקט.
- יצוין כי יתרת העודפים בשנה קודמת קטנה בהשוואה לשנים הקודמות לה, והמשמעות היא שהרשות סיימה את 2012 בגרעון.

חנור זיידמן - מבקש לקבל הבהרה לאמירה "יש הסתייגויות".

יוסי גורודנסקי - הנוסח הוא לפי לשכת רו"ח בפועל אין שום השפעה על המספרים.

רון חולדאי - בהתייחס להערת רו"ח – אישרנו את התקציב ל 2013 אבל אולי היה עלינו לשקול

להגדיל את התקציב לאור הגידול בהוצאות?

חנור זיידמן - אסור לאשר תקציב גירעוני.

דוד פרגמנט - מאז שהרשות קיימת לא היה מצב של גירעון, האיזון הופר כתוצאה מחוב של משרד הפנים.

אריק קודלר - מציע להיפגש עם נציגי משרד הפנים יחד עם יו"ר הרשות.

רון חולדאי – אני מציע שנאשר את הדוח הכספי של 2012.

3.1 החלטה

– הדוח הכספי לשנת 2012 מאושר.

- מנהל הרשות יבדוק את נושא התקציב וימליץ אם יש צורך בשינוי.

רשמה: אטדגי ליליאן

גאולת הירקון

"גאולת הירקון" – יישום החלטת הממשלה

בפועל רשות הנחל נמצאת על סף סיום המטלות שלה. הפרויקטים שנמצאים ממש בסיום הם תחנת השאיבה לסחרור בקטע הנקי ואיבזור תחנת השאיבה באגנים הירוקים. שניהם מיועדים להסתיים עד לסוף 2013. להלן פירוט:

מניעת זיהום מנחל קנה

מהות הפרויקט – שאיבת שפכים ונוזלים אחרים מאפיק נחל קנה, בעיקר בחודשי הקיץ, למט"ש כפר סבא/הוד השרון. המערכת לא מתוכננת לשאוב מי גשמים או את כל הספיקה של מט"ש דרום שרון מזרחי. המערכת עובדת.

אבטחת מקורות המים לירקון – כמות ואיכות

הקצאת מים שפירים לקטע הנקי

על פי החלטת הממשלה ההקצאה עומדת על 400 מק"ש. במהלך 2008 הוזרמו 270 מק"ש בגלל קיצוץ ומאמצע פברואר 2009 מוזרמים 400 מק"ש. החל מחודש אוגוסט מוזרמים 600 מק"ש כפיצוי על אספקת קולחים נוספים ישירות ממט"ש רמת השרון.

החל מחודש אוגוסט 2012 מוזרמים לירקון 850 מק"ש מי קידוחים.

מט"ש כפר-סבא/הוד השרון – שדרוג

השדרוג הסתיים והמערכות עובדות.

מט"ש רמת השרון

המט"ש מפיק קולחים באיכות ועדת ענבר לנחלים.

מט"ש דרום שרון מזרחי (ניר אליהו) - שדרוג

אין לוי"ז לביצוע השדרוג (מכתב בנושא הופץ בתאריך 2.10.13)

מניעת זיהום מזרימות מי קיץ

מהות הפרויקט – הסטת זרימות אקראיות שמגיעות לירקון דרך נקזים עירוניים אל מערכת הביוב. מרבית הזרימות, עד לספיקות של עשרות מ"ק לשעה, הן תוצאה של גלישות מקומיות של מערכות איסוף שפכים, זרימות של מערכות מי קירור שחוברו למערכות הניקוז ואחרים. הפרויקט שהוגדר במסגרת "גאולת הירקון" הסתיים.

אגנים ירוקים

מהות הפרויקט - הקמת מערכת שתקלוט את קולחי מט"ש כפר סבא/הוד השרון לפני כניסתם לירקון. למערכת יהיו 3 תפקידים עיקריים:

א. נטרול תנודות צפויות באיכות הקולחים שמגיעים מהמט"ש.

ב. סילוק/הורדת ריכוזי תרכובות שאינן מסולקות במט"ש.

ג. יצירת בתי גידול לחים דוגמת אלה שהיו בעבר לאורך הנחל.

המערכת פועלת ולאחרונה בוצע ניטור ראשון יסודי. התוצאות יופצו לאחר השלמת דו"ח הניטור. תחנת השאיבה לנחל הדר נמצאת לקראת סיום התקנת המשאבות והתחלת עבודה.

סחרור מים בקטע הנקי

מהות הפרויקט – הגברת הספיקה שזורמת בקטע הנקי כדי לפצות על הקצאת המים הנמוכה, 400 מ"ק לשעה.

קו סניקה – ביצוע הקו הסתיים.

מתקן החזרת המים לירקון - בוצע

תחנת השאיבה – לקראת גמר.

מפעל ההשבה

הפרויקט, השבת מי הנחל לשימושים שונים, הוא באחריות ובמימון רשות המים, אשר הטילה על חברת מקורות לתכנן ולהקים את המערכת. חלק מהקווים, בתחום פארק גני יהושע ובהוד השרון, כבר הונחו. מתוכנן לספק מי נחל לחקלאים ששואבים מהאפיק, בתחילת עונת ההשקיה ב 2015. המערכת כולה מתוכננת לפעול עד תחילת 2016.

דיווחים ונושאים לדיון

מצב אקולוגי

אחד מהמדדים החשובים למצב האקולוגי של נחלים בכלל הוא כושר ההתאוששות שלהם מאירועי זיהום. התכונה ניתנת למדידה על ידי הכנסת חומר למים בנקודה מוגדרת ומדידה של המרחק מאותה נקודה שבה שרידי החומר נעלמים. בבדיקה שבוצעה לפני כ- 10 שנים בקטעים הנקי והתיכון המרחק היה כ-200 מ' ומספר ק"מ בהתאמה, ולמעשה לא היה בקטע התיכון כושר התאוששות. במדידות חוזרות שבוצעו השנה על ידי סטודנט של ד"ר שי ארנון מאונ' בן גוריון, נמצא כי כושר ההתאוששות של הנחל בקטע התיכון דומה לזה של הקטע הנקי. ממצא זה מהווה ראיה לתהליך שיקום הנחל והוא חיובי ביותר ומעודד.

לבנון הירקון

כפי שדיווחנו, ביצענו בדיקה מזדמנת ואקראית בקטע התיכון של הנחל כדי לבדוק נוכחות של דגי לבנון הירקון. הבדיקה נעשתה באמצעות רשתות והיא איכותית - יש או אין - ואי אפשר להקיש ממנה על כמויות. מציאת הדגים, שנראו בריאים וחיוניים, היא משמחת מאוד כי היא מצביעה על כך שהתנאים בקטע התיכון של הנחל השתפרו ודומים לאלה שבקטע הנקי. הממצא מגובה במצב האקולוגי שתואר בסעיף הקודם ובמכלול היבטים נוספים כמו נוכחות בעלי חיים מימיים וכד'. יחד עם זאת יש לציין שהאיזמים ממקורות זיהום נקודתיים על הקטע התיכון עדיין קיימים, בעיקר זרימה של קולחים באיכות גרועה בחודשי החורף ממט"ש איגוד ערים דרום השרון.

חורף 2012/13

בתחילת חודש ינואר 2013 היו זרימות חזקות בנחלים אילון וירקון. לפי נתוני השירות ההידרולוגי הספיקות שנמדדו היו בסביבות 450 מ"ק לשניה בנחל אילון ו300 בירקון. בירקון לא היו נזקים משמעותיים מהצפות אבל התנאים שנוצרו, כולל הרוחות שהיו חזקות במיוחד, גרמו לנפילה של עצים רבים, 53 במספר. באחד מימי הסופה, הרשות אף העבירה התראה למוקד 106 בתל אביב יפו ולתקשורת הארצית להמנע מלהגיע לאזורי החורשות בגני יהושע. הטיפול בעצים, הוצאה מהנחל, פירוק וסילוק יחד עם הגזם גררו הוצאה של כ-400,000 ש"ח.

נושא לדיון - חוק העזר לשיט - דיון בהיקף רצוי לחוק עזר לשיט

החומר הוכן על ידי פרופ' ראובן לסטר, היועץ המשפטי של הרשות

מבוא

ניתן לחשוב שרשות נחל הירקון אחראית בלעדית על כל הנעשה במי הנחל וגדותיו, ולא כך הוא. כן ניתן לחשוב שכל אדם במדינה דמוקרטית רשאי לעשות כל העולה על רוחו, אלא אם הדבר אסור על פי דין. אולם כאשר מדובר במקורות המים של המדינה, כלל זה מתהפך, כפי שיובא בהמשך.

הצגת הסוגיה

לרשות נחל הירקון הוענקה סמכות לגבי הסדרת קיט ונופש על פי צו הקמתה כדי לשמור על הנחל וגדותיו. אך ישנם חוקים וגורמים רבים האחראים על הסדרת פעילויות המותרות והאסורות בנחל, החל מהרשויות המקומיות, רשויות ממשלתיות ומשרדי ממשלה.

הרשות שוקדת בימים אלו על הכנת חוק עזר להסדרת השיט בירקון ואחת השאלות העומדות בפניה היא: מה ההיקף הראוי לכלי שיט שיוכלו בחוק העזר? ומכאן השאלה, איך להגדיר "כלי שיט"? האם לקחת הגדרות בהתאם לתקנות הספנות (ימאים) (משיטי כלי שיט קטנים) תשנ"ח-1988? האם להעתיק מהחוק הקיים כיום, חוק עזר לתל אביב-יפו (הגנה על גדות הירקון והסדרת השיט בירקון), תש"ס 1979? או האם להרחיב את המושג "כלי שיט" ולכלול לא רק כלי שיט שניתנים לרישוי, אלא כל דבר שצף במים? הסכנה בכך, שהגבול בין שיט לשחייה מטושטש, כאשר הכלי גורם למגע עם מים באופן תדיר ולא אקראי. מתוקף סמכותה של רשות הנחל, הרשות עורכת בדיקות לאיכות המים באופן סדיר. כיום הגדרת כלי שיט מאפשרת לרשות להתריע בפני משכירי ומפעילי כלי השיט הרשומים כאשר איכות המים ירודה. אחת המטרות של חוק העזר המוצע היא לתת מידע לכל באי הנחל כשאיכות המים אינה מתאימה לשיט. לאחר מתן התרעה, על משכירי ומפעילי כלי השיט לנקוט בפעולות הזהירות הנדרשות ולהימנע מנזק.

סקירת החוקים הרלוונטיים

א. חוק המים, תשי"ט-1959

ככלל במדינת ישראל הכנסת כל גורם לגוף מים אסור על פי החוק אם אין היתר תחיקתי. זאת על פי האיסור הרחב בחוק המים על פי סעיף 20ב:

"(א) חייב אדם להימנע מכל פעולה המזהמת מים או עלולה לגרום לזיהום מים, במישרין או בעקיפין, מיד או לאחר זמן; ואין נפקא מינה אם היה מקור המים מזוהם לפני אותה פעולה ואם לאו.

(ב) לא ישליך אדם ולא יזרים לתוך מקור מים או בקרבתו חמרים נזולים, מוצקים או גזיים, ולא יניח אותם בו או בקרבתו."

זאת אומרת שאם הכלי אינו נחשב "כלי שיט" שמותר להשיטו בנחל, אזי כחומר "מוצק" אסור להכניסו למקור מים על פי חוק המים.

ב. צו רשות נחל הירקון, תשמ"ח-1988

על פי סעיף 4 לצו :

"תפקידי רשות הנחל הם לתכנן ולבצע את הפעולות המפורטות בסעיף 3(א) לחוק, ובכלל זה לפעול למניעת זיהום הנחל, לשיקומו ולהכשרתו לצורכי קיט ונופש."

ג. חוק רשויות נחלים מעיינות, תשכ"ה – 1965

על פי סעיף 3(א)

"(5) שמירת הנוף ומתנות הטבע לאורך הנחל בשתי גדותיו או מסביב..... והכשרת שטחים אלה לצרכי גנים, נופש וספורט;"

"(7) הסדרת דרכי השימוש בנחל או במקור המים על ידי המעוניינים."

אין ספק כי קייט ונופש בנחל והסדרת דרכי השימוש בנחל כוללת – בין השאר – הסדרת השייט במימיו. הסדרה יכולה להתיר שייט, או כל פעילות ספורטיבית, להגביל אותו לאזורים מסוימים ואף לאסור עליו זמנית או באופן קבוע בקטע מסוים של הנחל.

ד. תקנות הנמלים (בטיחות השיט), תשמ"ג-1982

תקנה 2 :

"2. לא יושט כלי שיט ישראלי מכל מקום מוצא או עגינה אלא אם הוא כשיר לשיט בהתאם לצרכי השיט שלו.

4. בלי לגרוע מכלליות הוראת תקנה 2, לא יראו כלי שיט ישראלי לצורך אותה תקנה, כשיר לשיט אם לא נתמלאו בו התנאים שבתקנות 5 עד 8.

5. תנאי הכשירות לגבי אניה הם -

(3) היא מצויידת ברשיון שיט בהתאם לטופס א' שבתוספת הראשונה;"

הערה : תקנות 6-8 מחילים הוראות תק' 5 על סוגי כלי השיט האחרים שבתקנות

ה. חוק הסדרת מקומות-רחצה, תשכ"ד - 1964

"3. מקום רחצה מוכרז

שר הפנים רשאי לקבוע בצו שמקום פלוני, שגבולותיו מסויימים בצו, יהיה מקום-רחצה מוכרז; היה המקום סמוך לנמל, יהיה צו כאמור טעון הסכמתו של שר התחבורה."

נחל הירקון אינו מקום רחצה מוכרז, לכן השימוש בכלי שייט אשר הפעלתו מכניס אדם לעיתים קרובות למקור מים עלול לגרום ל"שחייה" בנחל ולכן יהיה אסור על פי דין.

דיון

בהפעלת סמכויותיה, חייבת רשות נחל הירקון לעבוד בתיאום מלא עם משרדי ממשלה רבים כולל משרדי הבריאות, הגנת הסביבה, רשות המים וכו'. למרות שמשרד הבריאות נטול סמכויות בנוגע לאיכות מי נחל, על רשות הנחל לתת משקל רב להמלצותיו בכל הקשור לסכנות הבריאותיות הנובעות ממגע במים אשר עלול

להביא לסכנה בריאותית. לאור זאת, משרד הסביבה הקים ועדה משותפת עם משרד הבריאות אשר קבעה קריטריונים לאיכות המים לשייט. ממצאי הוועדה מהווים בסיס לבדיקות שרשות הנחל מבצעת כיום. כשהמים אינם מתאימים לקריטריונים שנקבעו על ידי הוועדה, רשות הנחל מדווחת למפעילי כלי שיט ועליהם לנקוט בפעולות מתאימות. אחת המטרות בחקיקת חוק העזר לשייט היא להפוך את הנחיות הוועדה ופעולות הרשות לחובה על פי דין.

לאחרונה נשאלה הרשות אם מותר לעשות שימוש "בחסקה" (סאפ) בנחל הירקון. יש להתעמק בשאלה זו. האם השימוש ב"חסקה" וכדומה, דומה בטיבו לשימוש ב"כלי שיט" או שמא קרוב מדי לפעילות "שחייה". כפי שנאמר, חוק העזר הפרטני של הרשות עדיין בהליך עריכה וזה הזמן לתת את הדעה לשאלה: מה ההיקף הראוי לחוק העזר?

שאלה נוספת שיש לתת את הדעת היא מה חובת רשות הנחל באכיפת חוק העזר? האם תפקידה של הרשות מסתיים עם מתן מידע על איכות המים והתראה על איכות מים ירודה? האם הרשות חייבת לאכוף נקיטה בפעולות זהירות? כשהמים באיכות שאינה מתאימה לשייט האם חובה על הרשות למנוע כניסה למים?

באופן כללי יש לדון בשאלה האם מתוך הסמכות לשמירה, הכשרה והסדרה של הנחל נגזרת חובה של הרשות לאכוף את חוק העזר ולנקוט בפעולות נגד העוברים על החוק? כוח האדם של הרשות מצומצם ואמצעי הפיקוח מוגבלים, אך בכל זאת חובת הרשות להציב את התנאים הראויים לפעילות בנחל ומתן מידע לציבור.

עדכון תכנית האב

מתווה לתכנון – "הירקון - השלב הבא - 2014 – 2034"

תכנית האב של הירקון הוכנה במהלך 1995 ואושרה באפריל 1996. לאור הזמן הרב שעבר, השינויים המשמעותיים בתחום אגן ההיקוות ובהיקף הפעילות לאורך הירקון, יש חשיבות בעדכון וניתוח הנתונים הנוכחיים, ביצוע הערכה של המגמות ובדיקה ועדכון של תכנית האב. העבודה תבוצע על ידי צוות רב תחומי במשך כשנה וחצי.

מוצעת מתכונת העבודה הבאה:

- א. המתכנן יעבוד מול צוות היגוי שבראשו יעמוד מנהל רשות הנחל.
 - ב. יקבעו הממשקים הנדרשים בין צוות תכנית האב וצוות תכנית המים.
 - ג. הנהלת הרשות תמליץ על הרכב צוות היגוי ומועצת הרשות תאשר אותו.
 - ד. צוות היגוי יכלול יועצים חיצוניים לצורך חיזוק. ההתקשרות עם היועצים תהיה בהמלצת מנהל הרשות ובאישור צוות היגוי.
- הבדיקה תתבסס על הפרקים הבאים:

1. ניתוח התמורות באגן הירקון 1994 - 2014
שינויים דמוגרפים, שינויים פיזיים, איכות הסביבה, שינויים סטטוטוריים, כלכלת הירקון, דפוסי שימושים במרחב הפתוח של הירקון, שינויים תודעתיים בדפוסי השימוש במרחב הירקון, הירקון ואגנים סמוכים, שינויים ותמורות במרחב הירקון
2. עדכון מטרות הירקון- הבסיס להכנת פרוגרמת הירקון
מטרות מרחביות ואורבניות, מטרות חברתיות, מטרות כלכליות, מטרות סביבתיות, מטרות ניהוליות, פרוגרמה, שיתוף הציבור
3. חלופות לתמונת העתיד של הירקון
4. גיבוש תכנית אב חדשה לירקון 2014 - 2034
5. תכנית יישום לתכנית האב

עדכון תכנית המים

התכנית לשיקום גוף המים החלה להרקם ב- 1999 והפכה לתכנית לביצוע בעקבות החלטת הממשלה בינואר 2003. מאז חלו שינויים רבים במצב משק המים ויחד עם השינויים שהוזכרו בהקשר של תכנית האב, מחייבים בחינה מחדש. בתכנית האב הוגדר כי הספיקה הנדרשת לירקון היא 2,500 מק"ש. הספיקות בירקון נמוכות מכך וראוי לבחון מחדש את ההגדרות ואת הפוטנציאל לקבלת מים נוספים. מוצעת מתכונת העבודה הבאה (כמו בהצעה לעדכון תכנית האב):

1. המתכנן יעבוד מול צוות היגוי שבראשו יעמוד מנהל רשות הנחל.
2. יקבעו הממשקים הנדרשים בין צוות תכנית האב וצוות תכנית המים.
3. הנהלת הרשות תמליץ על הרכב צוות היגוי ומועצת הרשות תאשר אותו.
4. צוות ההיגוי יכלול יועצים חיצוניים לצורך חיזוק. ההתקשרות עם היועצים תהיה בהמלצת מנהל הרשות ובאישור צוות ההיגוי.

הבדיקה תתבסס על הנושאים הבאים:

- א. ניתוח חוזר של ממשק הזרימה הקיצי בקטעי הנחל השונים (איכות, תחלופת מים וכמות) והגדרה מחדש של הדרישות (למשל: ההקצאה לזרימה לירקון המלוח נמוכה)
- ב. בחינה כוללת עדכנית למערך השפכים הנוכחי והעתידי, כולל קווי הולכה ראשיים ומטשים באגן הירקון, מזוית הראיה של הנחל. שמירת מים באיכות הנדרשת לנחל ומניעת גלישות שפכים לאפיק כדוגמת הגלישות ממט"שים בימי גשם ועוד.
- ג. בחינת שילוב מים אחרים בתוכנית השיקום, כגון השפלת מי תהום מפרויקט הרכבת, זרימות כתוצאה מהתכנית לשיקום האקוויפר שזוהם על ידי תע"ש.
- ד. טיפול באירועי הזיהום הנלווים ל"גשם ראשון", יצירת כלים לשטיפת האפיק, הפחתת עומסים על מוצאי התיעול.
- ה. בחינת הצורך, הכדאיות והאפשרויות לניכוי יזום של קרקעית הנחל בירקון המלוח.
- ו. השתתפות בצוות (החלק הארי של העבודה לביצוע עי אחרים) לעריכת תוכנית לפתרון/הקטנת ההסתברות להצפות מהירקון.

תקציב 2014

רקע

הבקשה להעלות את התקציב ב 15% נובעת מצרכים בשני תחומים:
 א. עדכון תכניות האב והמים (סעיף פרטני ב"פרויקטים מיוחדים")
 ב. טיפול בעצי אקליפטוס (הגדלה של סעיף תחזוקת אפיק, גדות ודרכי עפר בהוצאות תפעול ואחזקה)

רשות נחל הירקון					
תקציב לשנת 2014					
הכנסות					
<u>אחוז ביצוע</u>	<u>ביצוע בפועל</u> ינואר - ספטמבר שקל חדש	<u>תקציב 2013</u> מעודכן שקל חדש	<u>תקציב 2013</u> מאושר שקל חדש	<u>תקציב 2014 -</u> תוספת 15% שקל חדש	
-	-	398,802	398,802	458,623	משרד להגנת הסביבה
-	-	398,802	398,802	458,623	משרד החקלאות
-	-	398,802	398,802	458,623	משרד הפנים
-	-	398,802	398,802	458,623	ממי
-	-	64,884	64,884	74,617	חמ"ת
67	540,176	810,265	810,265	931,805	עיריית תל אביב
97	541,000	558,640	558,640	642,436	עיריית פתח תקוה
50	137,680	275,363	275,363	316,668	עיריית רמת גן
75	185,138	248,460	248,460	285,729	עיריית בני ברק
75	94,960	126,604	126,604	145,595	דרום השרון
50	93,371	186,741	186,741	214,752	הוד השרון
100	118,691	118,691	118,691	136,495	רמת השרון
100	49,059	49,059	49,059	56,418	רשות הטבע והגנים
-	-	64,884	64,884	74,617	קק"ל
100	64,884	64,884	64,884	74,617	מקורות
150	449,614	300,000	300,000	345,000	רשות ניקוז
-	-	64,884	64,884	74,617	גני יהושע
-	-	64,884	64,884	74,617	א ע דן
	158,100	-	-	-	הכנסות שונות
	6,125	-	-	-	הכנסות מימון
53	2,438,798	4,593,455	4,593,455	5,282,473	סה"כ הכנסות ישירות
					הגנת הסביבה-פרוייקטים (ראה פירוט)
	93,700	610,378	610,378	510,000	משרד לאיה"ס-פרוייקטים שונים
	414,803	-	-	-	העברה משנה קודמת
57	2,947,301	5,203,833	5,203,833	5,792,473	סה"כ הכנסות

רשות נחל הירקון
תקציב לשנת 2014

הוצאות

אחוז ביצוע	ביצוע בפועל	תקציב 2013	תקציב 2013	תקציב 2014	
	ינואר - ספטמבר	מעודכן	מאושר		
	שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש	
					הוצאות תפעול ואחזקה
92	779,519	850,000	400,000	580,000	תחזוקת אפיק, גדות ודרכי עפר
-	-	1,000	20,000	5,000	לחימה ביתושים
46	137,667	300,000	350,000	350,000	ניקוי הנחל וגדותיו
69	76,324	110,000	150,000	100,000	יעוץ משפטי
-	-	20,000	20,000	20,000	פסקי דין והוצאות משפטיות
59	65,445	110,000	110,000	110,000	הסברה פרסום ושיווק
58	185,430	320,000	320,000	320,000	אחזקת רכב וסירה
	-	270,000		-	רכישת רכב
		-60,000		-	מכירת רכב
68	304,983	450,000	560,000	560,000	אחזקת תחנת שאיבה
-	-	10,000	50,000	50,000	אירועים חריגים
65	<u>1,549,368</u>	<u>2,381,000</u>	<u>1,980,000</u>	<u>2,095,000</u>	סה"כ הוצאות תפעול ואחזקה
					הוצאות תכנון והנדסה
85	84,898	100,000	100,000	120,000	יעוץ ותכנון הנדסי
95	123,554	130,000	100,000	150,000	בדיקות מים וניסויים
91	<u>208,452</u>	<u>230,000</u>	<u>200,000</u>	<u>270,000</u>	סה"כ הוצאות תכנון והנדסה
					פרוייקטים מיוחדים
60	6,015	10,000	10,000		תוכנית סטטוטורית
				430,000	עדכון תוכניות-אב ומים
31	6,295	20,000	20,000	20,000	יישום תוכנית אב ומתאר
-	-	27,455	458,455	542,473	רזרבה לפעולות
21	<u>12,310</u>	<u>57,455</u>	<u>488,455</u>	<u>992,473</u>	סה"כ פרוייקטים מיוחדים
					הוצאות הנהלה וכלליות
67	934,097	1,400,000	1,400,000	1,400,000	שכר עובדים
48	143,921	300,000	300,000	300,000	משרדיות ואחזקת משרד
76	106,278	140,000	140,000	140,000	בטוחים
71	56,451	80,000	80,000	80,000	הנה"ח וביקורת פנימית
-	-	5,000	5,000	5,000	ספרות מקצועית והשתלמויות
64	<u>1,240,747</u>	<u>1,925,000</u>	<u>1,925,000</u>	<u>1,925,000</u>	סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות
	<u>93,701</u>	<u>610,378</u>	<u>610,378</u>	<u>510,000</u>	הגנת הסביבה-פרוייקטים (ראה פירוט)
60	<u>3,104,578</u>	<u>5,203,833</u>	<u>5,203,833</u>	<u>5,792,473</u>	סה"כ הוצאות
60	<u>3,104,578</u>	<u>5,203,833</u>	<u>5,203,833</u>	<u>5,792,473</u>	סה"כ תקציב הרשות
	<u>-157,277</u>	<u>-0</u>	<u>-0</u>	<u>-0</u>	עודף (גרעון)

רשות נחל הירקון

תקציב לשנת 2014

הגנת הסביבה- פרויקטים

<u>ביצוע בפועל</u> ינואר - ספטמבר שקל חדש	<u>תקציב 2013</u> מעודכן שקל חדש	<u>תקציב 2013</u> מאושר שקל חדש	<u>תקציב 2014</u> שקל חדש	<u>שם הפרויקט</u>
-	40,378	40,378	40,000	פרויקט שילוט
-	70,000	70,000	70,000	הגנה ושיקום בריכת הנופרים
93,701	200,000	200,000	100,000	נטעות השמדת מינים פולשים
-	100,000	100,000	100,000	תכנון שיקום פיתוח אקולוגי ושבילים
-	150,000	150,000	150,000	תכנית לימודית מכוונת
-	50,000	50,000	50,000	תכנון שיקום ופיתוח גדת בני ברק
93,701	610,378	610,378	510,000	סה"כ פרויקטים מהכנסות מיועדות